

in druge gonilne stroje pod balon, tja, kamor se priveže ladjica, namesto da bi jih bili delali ob stran balona. Delali so tako, kakor če bi imela ptica peruti na nogah namesto na hrbtu.

Slika 2. Compagnonov zrakoplav.

V začetku tega poglavja opisani možje so to zmoto večinoma spoznali in zato tudi jadra, lopate itd. pritrjevali ob strani ali nad balonom. Posebno dobro pa je prirodne zglede posnel Jakob Gena, katerega poizkusi so se povoljno obnesli.

Mislimo si precej dolg, enakomerno okrogel cilindar, ki je na obeh krajih zmerno zožen. Po vsej dolgotosti ga pokriva mreža, na katero je spodaj pritrjena dolga, na obeh konceh zožena ladja. Sredi cilindra (balona) na strani pa sta pritrjena po dva vijaka, kakršne rabijo pri ladjah (propeller). Gena upa, da bo s tema vijakoma mogoče balon voditi po zraku. Vijaki bodo po jermenih zvezani s kolesom na ladji, in v ladji sedeči človek jih bo sukali, kamor bo hotel. Vijaki se bodo sukali v cilindrih, da se bo zrak vanje toliko lažje ujel, in da bodo imeli ti več gonilne moči. Če bo torej treba pluti, bosta delovala oba para vijakov, če bo pa treba balon obrniti, se bo zaprl en cilindar, v katerem se sučejo vijaki, deloval bo torej le en par vijakov na eni strani, na drugi strani pa ne — in zrakoplav se bo zasukal.

Približno enak zrakoplav je sestavil tudi inženir Buchwald v Hamburgu, samo da

rabi namestu vijakov takoimenovane ventilatorje, kar je skoraj isto. —

Doslej smo opazovali samo zrakoplave, pri katerih se je rabil vodik, razredčen zrak ali pa svetilni plin, v zvezi z različnimi stroji. Zdaj pa pogledimo še nekaj načrtov, pri katerih deluje samo človeška moč!

Drzewiecki in Delprad sta sestavila dva precej podobna si zrakoplava. Prvi je sestavil na primernem stojalu štiri kolesa, ki imajo v eni ravnini v podobi žarkov razvrščene lopate. Nad stojalom je pritrjil dvojico velikih koles, na obe strani stojala pa dve manjši, enaki kolesi. Zrakoplavec stoji v sredi tega mehanizma, in goni vse z nogami. Ves „zračni velociped“, kakor imenuje izumitelj svojo iznajdbo, tehta 130 kg.

Delpradov zračni velociped (glej sliko 3.) je podoben prejšnjemu, samo da ima zrakoplavec le eno vrsto lopat nad seboj, za njim je pa krmilo, katero vodi z rokami. Vse skupaj tehta le 20 kg.

Lilienthal, Suarez in Pilcher pri svojih poizkusih ne rabijo drugega nego peruti.

Pilcher n. pr. si je napravil peruti iz indijskega muselina, ki so merile 12 m². Z lesenimi in jeklenimi drogi jih je pritrjil in na primernem prostoru sedel nanje. Za seboj je imel veslo.

Slika 3. Delpradov zračni velociped.

Suarezova iznajdba se skoro nič ne razlikuje od Pilcherjeve. Tudi on si je napravil podobne peruti, toda v jako majhni višini. (Dalje.)